

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagar som gäller statens specialfinansieringsbolag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statsgarantifonden, lagen om statens specialfinansieringsbolag och lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet ändras. De reglerar Finnvera Abp:s verksamhet.

Lagen om statsgarantifonden föreslås bli ändrad så att staten får villkorslöst ansvar för exportgarantier och specialborgen beviljade av Finnvera Abp. Ändringen beror på de nya internationella kraven på kapitaltäckning för kreditinstitut. Samtidigt får statsgarantifonden rätt att ge Finnvera Abp långfristiga lån vid sidan av kortfristiga lån.

Vidare ändras lagen om statens specialfinansieringsbolag till att statlig borgen för finansiering av Finnvera Abp:s verksamhet

inte bara skall gälla inhemsk finansiering utan också eventuella finansiella behov i Finlands Exportkredit Ab som är dotterbolag till Finnvera Abp.

Ändringarna i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet innebär att staten får ett villkorslöst ansvar för borgen som Finnvera Abp ställer för små och medelstora företag. Ändringen beror på de nya internationella kraven på kapitaltäckning för kreditinstitut. Dessutom höjs det lagstadgade taket för de krediter och borgen som Finnvera Abp beviljar inom ramen för statens partiella förbindelse att ersätta förlust.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2006.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL.....	2
MOTIVERING	3
1. Inledning.....	3
2. Nuläge	3
2.1. Utvidgat användningsområde för fondlån	3
2.2. Tydligare statligt ansvar för bolagets förbindelser på grund av de nya kraven på kapitaltäckning för kreditinstituten	3
2.3. Borgen för bolagets lån	5
2.4. Höjt tak för bolagets krediter och borgen som omfattas av statens förbindelse att ersätta förlust	5
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	6
3.1. Utvidgat användningsområde för fondlån	6
3.2. Tydligare statligt ansvar för bolagets förbindelser på grund av de nya kraven på kapitaltäckning för kreditinstitut	6
3.3. Borgen för bolagets lån	7
3.4. Höjt tak för de krediter och borgen som bolaget kan ha inom statens förbindelse att ersätta förlust	7
3.5. Uppdatering av vissa laghänvisningar.....	8
4. Propositionens konsekvenser	8
4.1. Ekonomiska konsekvenser	8
4.2. Konsekvenser för företagen	8
5. Beredningen av propositionen	9
6. Ikraftträdande.....	9
LAGFÖRSLAGEN.....	10
om ändring av lagen om statsgarantifonden.....	10
om ändring av lagen om statens specialfinansieringsbolag	10
om ändring av lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet.....	11
BILAGA.....	13
PARALLELLTEXTER.....	13
om ändring av lagen om statsgarantifonden.....	13
om ändring av lagen om statens specialfinansieringsbolag	14
om ändring av lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet.....	15

MOTIVERING

1. Inledning

De föreslagna ändringar i lagen om statsgarantifonden (444/1998), lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) och lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998) har samband dels med de nya kraven på kapitaltäckning för kreditinstituten (de s.k. Basel II -reglerna), dels med ett behov att i förekommande fall finansiera Finnvera Abp med långfristiga lån från statsgarantifonden och höja taket för de krediter och borgen som bolaget beviljar och som omfattas av statens partiella förbindelse att ersätta förlust. Dessutom skall statsrådets borgen för Finnvera Abp också kunna gälla dotterbolaget Finland Exportkredit Ab:s medelsanskaffning.

Statens specialfinansieringsbolag Finnvera Abp:s verksamhet består främst i att bevilja små och medelstora företag lån och borgen. Det utgör bolagets så kallade inhemska finansieringsverksamhet. I den inhemska finansieringsverksamheten ingår också möjligheten att göra kapitalinvesteringar och bevilja kapitalgarantier. Den andra huvudsakliga verksamheten består i att bevilja exportgarantier och specialborgen för exportfinansiering. De föreslagna ändringarna gäller både den inhemska finansieringsverksamheten och exportfinansieringen.

2. Nuläge

2.1. Utvidgat användningsområde för fondlån

Enligt 6 § i lagen om statsgarantifonden kan Finnvera Abp få lån från fonden för att täcka en kortvarig finansieringsbrist till följd av exportgaranti- och specialborgensverksamhet. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att finansieringsbehovet på grund av de tidsmässiga skillnaderna i betalningen av ersättning på grund av exportgaranti- och specialborgensverksamhet och återkrav av fordringar kan täckas. Uttrycket "kortvarig finansieringsbrist" inskränker emellertid i hög grad användningsmöjligheterna eftersom kortfristiga lån på kapitalmarknaden avser

lån på högst ett år.

På grund av exportgaranti eller specialborgen kan Finnvera Abp komma att betala stora ersättningar med en gång utan att få den fondavgift som det enligt 5 § i lagen om statsgarantifonden har rätt att få innan ersättningarna slutligt bokförs som förluster, om bokslutet för det separata resultatet eller mellanbokslutet uppvisar en förlust. Det kan gå relativt lång tid innan den slutliga förlusten fastställs och då måste Finnvera Abp själv finansiera den ersättningsdel som kan återkrävas under den tid som utredningsförfarandet pågår. Dessutom kan fondavgiften betalas bara fyra gånger om året från statsgarantifonden till Finnvera Abp, medan Finnvera Abp kan bli tvunget att betala ersättning på grundval av sina förbindelser vilken bankdag som helst.

Vid projekt som fått stora exportgarantier har det blivit allt vanligare att en del av risken återförsäkras. Också detta kan medföra finansiella problem om återförsäkraren inte betalar ut samtidigt som ersättningen måste betalas. I sina avtal har återförsäkrarna gentemot Finnvera Abp vanligen en så kallad väntetid på 120 dagar. Före det kan Finnvera Abp inte få ut ersättning av återförsäkraren på grundval av avtalet. Om Finnvera Abp på grundval av avtalet själv måste betala ut ersättning med en gång kan bolaget få betydande finansieringsproblem på grund av väntetiden.

Ett kortfristigt fondlån från statsgarantifonden skulle i sig sannolikt vara ett lån med gynnsammare villkor för bolaget än ett lån på marknaden. Lånetiden är dock för kort för bolaget av de skäl som nämns ovan. Därför är det nödvändigt att utvidga användningsområdet för fondlån.

2.2. Tydligare statligt ansvar för bolagets förbindelser på grund av de nya kraven på kapitaltäckning för kreditinstituten

Med stöd av 4 § i lagen om statsgarantifonden svarar staten för garantier och borgen som Finnvera Abp har gett och som avses i lagen om statliga exportgarantier, lagen om

statsgarantier för företag som idkar skeppsbyggnads- eller rederirörelse, lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård och lagen om statsgarantier för tryggnad av basråvaruförsörjningen, om det i ett lagenligt förfarande har fastställts att bolaget i fråga om dessa garantier och borgen är betalningsskyldigt och bolaget inte har fullgjort denna skyldighet.

På samma sätt svarar staten för de borgensförbindelser som Finnvera Abp ställer för små och medelstora företag med stöd av 4 § 4 mom. i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet efter att bolaget vid ett lagenligt förfarande konstateras vara insolvent och oförmöget att betala sina förbindelser när de förfaller till betalning.

Enligt de gällande bestämmelserna kan statens ansvar för Finnvera Abp:s förbindelser följaktligen inte jämföras med ett direkt ansvar vid proprieborgen utan staten har bara ett så kallat sekundärt ansvar.

Om statens ansvar för exportgarantifondens förbindelser uppfyller de nya kraven på kapitaltäckning för kreditinstitut, de så kallade Basel II -reglerna, när det gäller direkt ansvar, uttrycklighet, oåterkallelighet och villkorslöshet kan den lokala banktillsynsmyndigheten ge landets officiella statsgarantimyndighet en riskviktnings som motsvarar riskviktnings av staten. Dessutom skall de borgen som Finnvera Abp ställer för små och medelstora företag i sin inhemska finansieringsverksamhet ligga i linje med statens riskviktnings när det gäller det berörda kreditinstitutet.

I Finland är Bankinspektionen den lokala banktillsynsmyndigheten och Finnvera Abp Finlands officiella exportgarantiinrättning, ett specialfinansieringsbolag som full ut ägs av staten.

I dagsläget har Finland riskklassificeringen AAA. Till följd av detta betraktas finska statens ansvarsstock som riskfria, med andra ord som nollrisker.

Statens ansvar i den form som det beskrivs i 4 § i lagen om statsgarantifonden och 4 § 4 mom. i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet uppfyller inte bedömningskriterierna för statens villkorslösa ansvar i kapitaltäcknings-

krav för kreditinstitut som träder i kraft den 31 december 2006. Det beror på att statens ansvar träder in först efter en viss fördröjning som beror på de bestämmelser som avses ovan.

De juridiska omständigheterna kring statens ansvar kan leda till att risken i samband med förbindelser som är skyddade med Finnvera Abp:s exportgaranti och specialborgen från och med den 31 december 2006 inte följer riskklassningen för finska staten. De ändrade kapitaltäckningsreglerna har direkta försämrande effekter för konkurrenskraften i finländska företag, eftersom det inte längre går att få finansiering för projekten till de gynnsamma villkor som finska statens riskviktnings medger, men som konkurrenterna till finska exportföretag skulle få under förutsättning att det land där exportföretaget har sitt säte finns i nollriskkategorin i likhet med Finland. Samtidigt skulle Finnvera Abp:s möjlighet att inom ramen för den inhemska finansieringsverksamheten erbjuda små och medelstora företag finansiering till gynnsamma villkor. Frågan blir aktuell redan före utgången av 2006 eftersom en del av de exportgarantier och borgen som Finnvera Abp beviljar är i kraft längre än till 2006.

På grund av de nya internationella reglerna för kapitaltäckningen i kreditinstitut har Europeiska kommissionen utarbetat ett förslag till direktiv om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut och om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (*kapitaltäckningsdirektivet, KOM(2004)486*). Förslaget bygger till stor del på Baselkommitténs rekommendation till nya kapitaltäckningsregler för kreditinstitut från juni 2004. Direktivförslaget behandlas för närvarande i Europaparlamentet. De nya beräkningsreglerna träder i kraft gradvis den 31 december 2006 och den 31 december 2007.

Reformen av kapitaltäckningsreglerna för kreditinstitut och värdepappersföretag är tänkta att vara genomförda nationellt senast före utgången av 2006. Denna proposition har inget samband med det nationella genomförandet av direktivet om kapitaltäckning utan med de ändringar i beräkningen av kreditinstitutens kapitaltäckning som direktivet ger upphov till. I och med att Baselkommit-

téns rekommendationer och det anknyttande förslaget till direktiv redan finns kan de kommande ändringarna i kapitaltäckningsreglerna för kreditinstitut beaktas redan nu. Finansministeriet bereder dessutom en proposition med förslag till lag om kreditinstitutsverksamhet och lagar som har samband med den (VM035:00/2005).

Eftersom Finnvera Abp på grundval av både 4 § i lagen om statsgarantifonden och 4 § 4 mom. i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet själv i första hand svarar för sina förbindelser har bolaget fört statens talan i skadestandsärenden. Det gällande förfarandet har varit tydligt och fungerat väl och det finns därför ingen anledning att ändra reglerna. Däremot finns det inga lagbestämmelser om Finnvera Abp:s rätt att föra statens talan.

2.3. Borgen för bolagets lån

Finnvera Abp och dess föregångare Kera Abp har kunnat få statens proprieborgen för lån som de tagit upp för att finansiera sin inhemska finansieringsverksamhet. Statsrådet har på föredragning av finansministeriet beslutat om statlig borgen för lån som Finnvera Abp och tidigare Kera Abp har upptagit.

När det gäller Finnvera Abp bygger statlig borgen för lån för bolagets inhemska verksamhet på 7 § i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet. Enligt lagrummet får lån med statlig borgen samtidigt vara utestående till ett kapital på totalt högst 1,2 miljarder euro. I slutet av september 2005 uppgick de utestående lånen till ungefär 0,8 miljarder euro. Det har varit nödvändigt att bevilja statlig borgen och att bevilja statlig borgen utan borgensavgift för att hålla nere Finnvera Abp:s kostnader för medelsanskaffning och därmed också räntorna för krediterna till företagen.

Finlands Exportkredit Ab som tidigare var ett självständigt aktiebolag blev ett dotterbolag till Finnvera Abp 2004. Verksamheten i Finlands Exportkredit Ab grundar sig på modellen Lender of Record som innebär att bolaget är kreditgivare gentemot exportörerna utan att egentligen finansiera och ansvara för risken i projekten. Av den anledningen kräver verksamheten i Finlands Exportkredit Ab

som regel inte egen medelsanskaffning. I vissa fall måste bolaget bevilja kredit i eget namn för en del av krediten för ett projekt för att myndigheterna i exportlandet skall vara beredda att befria krediten från källskatt. I sådana fall är det befogat att Finlands Exportkredit Ab också själv är finansiär i egentlig mening. Då behöver också bolaget egen medelsanskaffning.

Tidigare har staten beviljat statlig borgen för lån som Finlands Exportkredit Ab upptagit med stöd av 5 § i lagen om räntestöd för Finlands Exportkredit Ab och om ersättning för bolagets valutakursförluster samt om statsborgen för bolagets kreditgivning (1364/1989) och beviljar för närvarande statlig borgen med stöd av ett särskilt bemyndigande av riksdagen som ingår i statsbudgeten.

Lagstiftningen om Finnvera Abp innefattar för närvarande en bestämmelse som bara medger statsborgen för bolagets finansiering av sin inhemska finansieringsverksamhet. När de finansiella behoven i Finlands Exportkredit Ab ordnas fristående från den övriga medelsanskaffningen i Finnverakoncernen ökar Finlands Exportkredit Ab:s finansieringskostnader. För att Finnvera Abp som moderbolag skall kunna ha hand om den medelsanskaffning i Finlands Exportkredit Ab som staten går i borgen för måste den statsborgen som Finnvera Abp med stöd av den gällande lagen kan få för den inhemska verksamheten också kunna täcka in eventuella finansiella behov i Finlands Exportkredit Ab.

2.4. Höjt tak för bolagets krediter och borgen som omfattas av statens förbindelse att ersätta förlust

I 8 § i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet ingår bestämmelser om det högsta taket för kapitalet för de utestående krediter och för den gällande borgen inom Finnvera Abp:s inhemska verksamhet som omfattas av statens partiella förbindelse att ersätta kredit- och borgensförluster och kapitalet för gällande borgensförbindelser. Det samlade kapitalet för krediter och borgen uppgår i lagen till högst 2,3 miljarder euro. Taket har inte höjts sedan Finnvera Abp bildades.

I slutet av 1999, som var Finnvera Abp:s första verksamhetsår, uppgick de krediter och borgen som omfattades av statens partiella förbindelse att ersätta kredit- och borgensförlust till 1,209 miljarder euro, det vill säga 52,6 % av taket hade utnyttjats. I siffran ingår också de krediter och borgen som beviljats av Kera Abp och omfattas av statens partiella förbindelse att ersätta kredit- och borgensförlust. Däremot ingår inte de borgensförbindelser som beviljats av Statsgaranticentralen och övertagits av statsgarantifonden i siffran. I slutet av augusti 2005 uppgick det samlade beloppet för krediter och borgen beviljade av Finnvera Abp till sammanlagt 2,214 miljarder euro. Av det lagstadgade taket hade således 96,3 % utnyttjats. Ökningen i ansvarsstocken har framför allt berott på att borgensförbindelserna har ökat. Det lagstadgade taket beräknas vara nått i början av 2006 om lånen och borgensförbindelserna fortsatt ligger kvar på samma nivå som nu.

Det lagstadgade taket för krediter och borgen måste höjas för att krediter och borgen skall kunna beviljas i enlighet med verksamhets- och ekonomiplanen för handels- och industriministeriets förvaltningsområde 2006–2009 och eventuella förändringar i beloppen kunna vägas in.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1. Utvidgat användningsområde för fondlån

Eftersom Finnvera Abp plötsligt på grund av exportfinansiering kan stå inför en situation där betalning av stor ersättning temporärt skall finansieras måste det vara möjligt för statsgarantifonden att även bevilja Finnvera Abp långfristigt lån. Med långfristigt fondlån avses ett lån med en löptid på mer än ett år. Därför föreslår regeringen att 6 § i lagen om statsgarantifonden skall ändras så att fonden kan bevilja Finnvera Abp också långfristigt lån.

Några andra bestämmelser om lånevillkor föreslås inte i lagen, utan det är fondens direktions som beslutar om dem när lån beviljas. Med lånevillkor avses exempelvis räntan, lånetidens längd, avbetalningsplanen och vil-

ken valuta som används.

Något som talar för att lånet skall vara räntefritt är att det ändå är statsgarantifonden som i sista hand måste betala räntan eller eftersom räntan måste tas ut av kunderna i form av höjda exportgarantiavgifter. Detta skulle i sin tur försämra den internationella konkurrenskraften för finländska företag när det gäller export. Dessutom skulle ränta på lån som fonden beviljar Finnvera Abp innebära en förändring i förhållande till den tidigare direkta finansieringen av Statsgaranticentralen genom statsbudgeten. En eventuell ränta bör under alla omständigheter vara mer förmånlig än marknadsräntan. Dessutom bör de långfristiga lånen i likhet med de kortsiktiga beviljas utan säkerhet.

Om fonden när lånet beviljas inte har tillräckliga medel, skall de medel som behöver överföras via statsbudgeten som en fondavsättning till statsgarantifonden i form av överskridning av förslagsanslag. De medel som eventuellt fås in när Finnvera Abp återkräver fordringar skall omedelbart redovisas som avbetalning på lån från statsgarantifonden.

3.2. Tydligare statligt ansvar för bolagets förbindelser på grund av de nya kraven på kapitaltäckning för kreditinstitut

Syftet är att se till att staten är direkt, uttryckligen, obestridligt och villkorslöst ansvarig för exportgarantier och specialborgen som Finnvera Abp beviljat samt för borgen som bolaget ställt för små och medelstora företag, så att den ansvarsstock de gäller också efter det att de nya kapitaltäckningskraven för kreditinstitut har trätt i kraft den 31 december 2006 i kreditinstitutens kapitaltäckningsberäkningar kan behandlas i enlighet med finska statens riskviktning. För närvarande anses finska statens ansvarsförbindelser inte innebära någon nämnvärd risk i kreditinstitutens kapitaltäckningsberäkningar, och därför anses exportgarantier och borgen som Finnvera Abp beviljar vara riskfria i en kapitaltäckningsberäkning.

Om de exportgarantier och borgen som Finnvera Abp beviljar kvarstår som riskfria i kapitaltäckningsberäkningar kommer företa-

gen fortsatt att kunna få finansiering till skälig kostnad. Utan lagändringen skulle finansieringskostnaderna för de företag som fått exportgarantier och borgen av Finnvera Abp stiga på grund av en sämre riskklassning för garantierna och borgen.

Det föreslås att 4 § i lagen om statsgarantifonden, som gäller statens ansvar för exportgarantier och specialborgen som Finnvera Abp har gett, och 4 § 4 mom. i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet, som gäller borgen beviljade till små och medelstora företag, skall ändras så att de entydigt anger att statens ansvarar för de ovan avsedda förbindelser som Finnvera Abp ingått. Detta skall enligt förslaget genomföras så att den del av paragrafen utgår enligt vilken det krävs att bolaget inte har fullgjort sin betalningsskyldighet för att staten skall bli ansvarig.

Även om det skulle bli fråga om statlig proprieborgen är det motiverat att ärenden som gäller exportgarantier och borgen alltså sköts genom Finnvera Abp. Därför är det också meningen att rätten att föra statens talan regleras så att denna rätt utövas av Finnvera Abp i ärenden som gäller 4 § i lagen om statsgarantifonden och 4 § 4 mom. i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet. När det gäller lån beviljade av Finnvera Abp behövs inte motsvarande bemyndigande.

Man ser till att nuvarande praxis i fråga om rätten att föra talan fortsätter genom tillägg av ett nytt 2 mom. till 2 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag. Enligt det nya momentet skall bolaget bevaka statens intresse.

Momentet innebär emellertid inte att handels- och industriministeriet eller statsrådet hindras från att föra statens talan, om det anses motiverat. Dylåka situationer kan tänkas uppkomma t.ex. när en annan stat är motpart i ett ersättningsärende.

Avsikten med momentets hänvisning till 3 § 1 mom., enligt vilket bolaget hör till handels- och industriministeriets förvaltningsområde, är att ministeriet i ärenden enligt 2 § 2 mom. kan föra statens talan åtminstone i den utsträckning som avses i 11 § i reglementet för statsrådet (262/2003), särskilt i dess 1 mom. Handels- och industriministeriet

kommer därmed att kunna behandla ägarfrågor som gäller statlig egendom i fråga om specialfinansieringsbolaget, som hör till dess förvaltningsområde. Eftersom staten i egenkap av ägare obligationsrättsligt har rätt att föra talan när det gäller statens egendom får ministeriet när det så önskar föra statens talan i ärenden som gäller exportgarantier och borgen som nämns i momentet.

3.3. Borgen för bolagets lån

Det är motiverat att det blir möjligt att använda lån som Finnvera Abp upptagit och som staten ställt borgen för också till finansieringsbehov som följer av verksamheten i Finnvera Abp:s dotterbolag Finlands Exportkredit Ab och inte bara till den inhemska finansieringsverksamheten.

Det lämpligaste sättet att förenhetliga förfarandet för statlig borgen för hela Finnvera-koncernens medelsanskaffning är att föra över de bestämmelser i 7 § i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet som gäller ställandet av statlig borgen för bolagets finansiering till en ny 8 a § i lagen om statens specialfinansieringsbolag. På detta sätt kommer statlig borgen att gälla både lån som lyfts för inhemska finansiering och hela Finnverakoncernens lån, dvs. också dotterbolaget Finlands Exportkredit Ab:s finansiering. Därmed kommer praxis för statlig borgen för finansiering som koncernen skaffar att bli klarare och mer enhetlig.

Det lån som borgen gäller kan i överensstämmelse med rådande praxis också vara i någon annan valuta än euro. Motvärdet kommer i så fall att bestämmas utifrån den gällande kurs på euro som Europeiska centralbanken publicerat när borgen ställdes. I detta avseende sker en precisering i och med att det föråldrade uttrycket "notera" ersätts med termen "publicera". Europeiska centralbanken publicerar dagligen eurons kurs i förhållande till andra valutor.

3.4. Höjt tak för de krediter och borgen som bolaget kan ha inom statens förbindelse att ersätta förlust

Det är meningen att Finnvera Abp i sin in-

hemska verksamhet skall kunna bevilja krediter och borgen i enlighet med 2006–2009 års verksamhets- och ekonomiplan för handels- och industriministeriets förvaltningsområde. Det tak på krediter och borgen som Finnvera Abp beviljat och som omfattas av statens förbindelse att ersätta förlust enligt 8 § 3 mom. i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet måste därför höjas. Dessutom måste man vara beredd på att finansieringen av bolaget eventuellt behöver ökas under de närmaste åren.

Regeringen föreslår att kredit- och borgenstaket höjs så att man i beloppet beaktar det uppskattade beloppet på krediter och borgen som Finnvera Abp beviljar i enlighet med ministeriets verksamhets- och ekonomiplan, åtminstone fram till utgången av 2008, samt eventuella behov av tilläggsfinansiering under de närmaste åren. På grundval av detta föreslås en höjning av taket från 2,3 miljarder till 2,6 miljarder euro.

3.5. Uppdatering av vissa laghänvisningar

Den föräldrade hänvisningen i 6 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag till lagen om företagsstöd (1136/1993) skall ersättas med en hänvisning till lagen om stödjan- de av företagsverksamhet (1068/2000). Dessutom har rubriken på lagen om statsgarantier för företag som idkar skeppsbyggnads- eller rederirörelse ändrats, och därmed föreslås det att hänvisningarna i 4 § i lagen om statsgarantifonden och i 1 § i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet skall ändras till hänvisningar till lagen om statsgarantier för fartygsanskaffningar.

4. Propositionens konsekvenser

4.1. Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna lagändringarna medför i sig inga utgifter för staten.

Det har inga ekonomiska konsekvenser för staten att de nya kapitaltäckningsreglerna för kreditinstitut förutsätter direkt statligt ansvar för de förbindelser som Finnvera Abp ingår,

eftersom statens också i dagsläget ansvarar för Finnvera Abp:s förbindelser även om det bara är ett indirekt ansvar. En ändring är att statens ansvar för Finnvera Abp:s förbindelser kommer att träda in tidigare.

Statens utgifter ökar egentligen inte av att taket för kapitalet för de utestående krediter och för den gällande borgen som beviljas av Finnvera Abp och omfattas av statens partiella förbindelse att ersätta kredit- och borgensförluster höjs med 300 miljoner euro. Om förbindelsen tillämpas i större omfattning ökar finansieringen via statsbudgeten i motsvarande grad.

För tydlighetens skull bör det noteras att det är riksdagen som i statsbudgeten beslutar om taket för bevillningsfullmakten för bolagets årliga krediter med räntestöd och handels- och industriministeriet som efter att ha hört statsrådets finansutskott beslutar om taket för bevillningsfullmakten för krediter och borgen. Därmed är taket för kredit- och borgensstocken i sista hand fastlagd i lag.

4.2. Konsekvenser för företagen

När de nya kapitaltäckningskraven för kreditinstitut träder i kraft är det sannolikt att kostnaderna för riskfinansiering stiger och kostnaderna för mindre riskfylld finansiering sjunker. De medel som Finnvera Abp beviljar gäller explicit riskfinansiering. Borgen som ställs av Finnvera Abp förväntas få större betydelse eftersom företagen tack vare garantierna i större utsträckning kan påverka priset på krediterna från kreditinstitut.

Propositionen har direkta konsekvenser för företagen eftersom statens direkta ansvar för Finnvera Abp:s ansvarsstock genom lagändringen säkerställer att små och medelstora företag samt exportföretag har möjligheter att få finansiering till ett skäligt pris också när de nya kapitaltäckningskraven för kreditinstitut träder i kraft. Efter lagändringen kommer riskvikten för exportgarantier och borgen beviljade av Finnvera Abp att i likhet med nu bedömas enligt riskvikten för finska staten och inte enligt riskviktningen för Finnvera Abp. Utan en lagändring hade risken varit att priset på exportgarantier från Finnvera Abp och de lån som små och medelstora företag tar upp i kreditinstitut och

Finnvera Abp går i borgen för skulle stiga.

Genom en höjning av taket för de krediter och borgen som beviljas av Finnvera Abp och omfattas av statens förbindelse att ersätta förlust kan det säkerställas att det nuvarande lagstadgade taket inte begränsar Finnvera Abp:s möjligheter att i första hand bevilja små och medelstora företag finansiering på relevanta villkor.

Propositionen har indirekta effekter i den meningen att lagändringarna utvidgar användningsområdet för fondlån samt förtydligar och samordnar statens borgenspraxis för finansiering som Finnverakoncernen upptar. Syftet med ändringarna är att ge Finnvera Abp bättre möjligheter att finansiera företag och att säkerställa bolagets likviditet också vid stora ersättningar för exportgarantier och borgen.

5. Beredningen av propositionen

Ärendet har beretts av handels- och industriministeriet i samråd med Finnvera Abp. När det gäller de nya kapitaltäckningskraven för kreditinstitut och långfristiga fondlån har betänkandet från handels- och industriministeriets arbetsgrupp för garantier från Finnvera och Basel II och utlåtandena om betänkandet utnyttjats. Betänkandet lämnades i augusti 2003.

Justitieministeriet, utrikesministeriet, finansministeriet, Finansinspektionen, Finlands näringsliv r.f., Bankföreningen i Finland r.f., Företagarna i Finland r.f., Teknologindustri r.f., Statsgarantifonden, Finnvera

Abp och Finlands Exportgaranti Ab ombads yttra sig om utkastet till proposition.

I utlåtandena ställer de sig bakom förslaget att staten skall ha direkt ansvar för borgen och exportgarantier som beviljas av Finnvera Abp. Synpunkterna i utlåtandena har beaktats i den slutliga utformningen av propositionen. Efter remissbehandlingen ströks passusen om precisering av det separata resultatet av bolagets exportgaranti- och specialborgensverksamhet med hänvisning till utlåtandet från finansministeriet.

6. Ikraftträdande

De nya kapitaltäckningskraven för kreditinstitut träder i kraft den 31 december 2006. Finansinstitut och företag måste i god tid innan de nya kraven på kapitaltäckning införs med säkerhet få veta att exportgarantier och borgen som Finnvera Abp beviljat kan anses riskfria med avseende på kreditinstitutens kapitaltäckningsberäkningar. Därför föreslår regeringen att lagarna skall träda i kraft den 1 januari 2006.

Eftersom de föreslagna ändringarna av lagstiftningen om Finnvera Abp inte innebär några ändringar i Finnvera Abp:s statsstödsprogram som anmälts till Europeiska kommissionen, behöver ändringarna inte anmälas till kommissionen i enlighet med EU:s bestämmelser om statligt stöd.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av 4 och 6 § i lagen om statsgarantifonden**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 juni 1998 om statsgarantifonden (444/1998) 4 och 6 §, av dem 4 §
sådan den lyder i lag 424/2001, som följer:

4 §

Statens ansvar

Staten svarar för garantier och borgen som specialfinansieringsbolaget har gett och som avses i lagen om statliga exportgarantier (422/2001), lagen om statliga fartygsgarantier (573/1972), lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövard (609/1973) och lagen om statsgarantier för tryggnad av basråvaruförsörjningen (651/1985).

6 §

Fondlån till specialfinansieringsbolaget

Om specialfinansieringsbolagets verksamhet som avses i 4 § förorsakar finansieringsbrist, kan bolaget på ansökan få lån från statsgarantifonden utan att säkerhet krävs. Fondens direktion fattar beslut om lånevillkoren.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av lagen om statens specialfinansieringsbolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 juni 1998 om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) 6 § 1 mom., samt
fogas till 2 §, sådan den lyder i lag 1239/2004, ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 8 a § som följer:

2 §

Uppgifter

Om inte något annat följer av 3 § 1 mom. kärar och svarar bolaget på statens vägnar samt bevakar vid domstolar, hos myndigheter

och vid förrättningar statens rätt och fördel samt svarar för statens skyldigheter i ärenden som gäller garantier och borgen enligt 4 § i lagen om statsgarantifonden (444/1998) samt borgen enligt 4 § i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998).

6 §

Bolagets upplysningsplikt och tillsynen över bolaget

Bolaget skall till handels- och industriministeriet och arbetskrafts- och näringscentralen på dessas begäran lämna de upplysningar som är nödvändiga för behandlingen av ansökningar om understöd enligt lagen om stödjande av företagsverksamhet (1068/2000). Bolaget och dess revisorer skall också på handels- och industriministeriets begäran lämna ministeriet andra upplysningar som hör till bolagets verksamhetsområde eller som är nödvändiga för tillsynen över bolaget.

8 a §

Borgen för bolagets lån

Statsrådet har rätt att utan krav på motsäkerheter men annars på de villkor det bestämmer ställa statlig proprieborgen som säkerhet för inhemska och utländska lån som bolaget upptar och för att lånevillkoren uppfylls. I detta syfte får lån samtidigt vara utestående till ett kapital på sammanlagt högst 1,2 miljarder euro. Motvärdet av andra lån än lån i euro beräknas enligt den gällande kurs på euron som Europeiska centralbanken publicerar vid den tidpunkt när borgen ställs.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i lagen av den 18 juni 1998 om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998) 7 §, sådan den lyder i lag 526/2001, samt *ändras* 1 § 2 mom., 4 § 4 mom. och 8 § 3 mom., av dem 1 § 2 mom. och 8 § 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag 526/2001, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om de förbindelser som bolaget ger finns dessutom i lagen om statliga exportgarantier (422/2001), lagen om statliga fartygsгарantier (573/1972), lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/1973) och la-

gen om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörjningen (651/1985).

4 §

Bolagets borgensverksamhet

Staten svarar för den borgen som bolaget beviljar och som avses i denna lag.

8 §
Statens förbindelser

avses i 1 mom. 3 punkten får samtidigt vara utestående och kapitalet av borgen får samtidigt vara gällande till ett belopp av sammanlagt högst 2,6 miljarder euro.

Kapitalet av de krediter som avses i 3 och 4 § och som omfattas av den förbindelse som

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 21 oktober 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Handels- och industriminister *Mauri Pekkarinen*

1.

Lag**om ändring av 4 och 6 § i lagen om statsgarantifonden**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 juni 1998 om statsgarantifonden (444/1998) 4 och 6 §, av dem 4 §
sådan den lyder i lag 424/2001, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Statens ansvar

Staten svarar för garantier och borgen som specialfinansieringsbolaget har gett och som avses i lagen om statliga exportgarantier (422/2001), lagen om statsgarantier för företag som idkar skeppsbyggnads- och rederirörelse (573/1972), lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/1973) och lagen om statsgarantier för tryggnade av basråvaruförsörjningen (651/1985), *om det i ett lagenligt förfarande har fastställts att bolaget i fråga om nämnda garantier och borgen är betalningsskyldigt och bolaget inte har fullgjort denna skyldighet.*

6 §

Fondlån till specialfinansieringsbolaget

Om specialfinansieringsbolagets verksamhet som avses i 4 § förorsakar kortvarig finansieringsbrist, kan bolaget på ansökan få lån från fonden utan att säkerhet krävs.

Föreslagen lydelse

4 §

Statens ansvar

Staten svarar för garantier och borgen som specialfinansieringsbolaget har gett och som avses i lagen om statliga exportgarantier (422/2001), *lagen om statliga fartygsgarantier* (573/1972), lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/1973) och lagen om statsgarantier för tryggnade av basråvaruförsörjningen (651/1985).

6 §

Fondlån till specialfinansieringsbolaget

Om specialfinansieringsbolagets verksamhet som avses i 4 § förorsakar finansieringsbrist, kan bolaget på ansökan få lån från *statsgarantifonden* utan att säkerhet krävs. *Fondens direktion fattar beslut om lånevillkoren.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av lagen om statens specialfinansieringsbolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 juni 1998 om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) 6 § 1 mom., samt
fogas till 2 §, sådan den lyder i lag 1239/2004, ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 8 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Uppgifter

Om inte något annat följer av 3 § 1 mom. kärar och svarar bolaget på statens vägnar samt bevakar vid domstolar, hos myndigheter och vid förrättningar statens rätt och fördel samt svarar för statens skyldigheter i ärenden som gäller garantier och borgen enligt 4 § i lagen om statsgarantifonden (444/1998) samt borgen enligt 4 § i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998).

6 §

Bolagets upplysningsplikt och tillsynen över bolaget

Bolaget skall till handels- och industriministeriet och arbetskrafts- och näringscentralen på dessas begäran lämna de upplysningar som är nödvändiga för behandlingen av understödsansökningar som avses i lagen om företagsstöd (1136/1993). Bolaget och dess revisorer skall också till handels- och industriministeriet på dess begäran lämna andra upplysningar som hör till bolagets verksamhetsområde eller som är nödvändiga för tillsynen över bolaget.

6 §

Bolagets upplysningsplikt och tillsynen över bolaget

Bolaget skall till handels- och industriministeriet och arbetskrafts- och näringscentralen på dessas begäran lämna de upplysningar som är nödvändiga för behandlingen av *ansökningar om understöd enligt lagen om stödjande av företagsverksamhet (1068/2000)*. Bolaget och dess revisorer skall också på handels- och industriministeriets begäran lämna ministeriet andra upplysningar som hör till bolagets verksamhetsområde eller som är nödvändiga för tillsynen över bolaget.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a §

Borgen för bolagets lån

Statsrådet har rätt att utan krav på motsäkerheter men annars på de villkor det bestämmer ställa statlig proprieborgen som säkerhet för inhemska och utländska lån som bolaget upptar och för att lånevillkoren uppfylls. I detta syfte får lån samtidigt vara utestående till ett kapital på sammanlagt högst 1,2 miljarder euro. Motvärdet av andra lån än lån i euro beräknas enligt den gällande kurs på euron som Europeiska centralbanken publicerar vid den tidpunkt när borgen ställs.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.**Lag****om ändring av lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen av den 18 juni 1998 om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998) 7 §, sådan den lyder i lag 526/2001, samt ändras 1 § 2 mom., 4 § 4 mom. och 8 § 3 mom., av dem 1 § 2 mom. och 8 § 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag 526/2001, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

Om de förbindelser som bolaget ger bestäms dessutom i lagen om statliga exportgarantier (422/2001), lagen om statsgarantier för företag som idkar skeppsbyggnads- eller rederirörelse (573/1972), lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/1973) och lagen om statsgarantier för tryggnad av basråvaruförsörjningen (651/1985).

Bestämmelser om de förbindelser som bolaget ger finns dessutom i lagen om statliga exportgarantier (422/2001), *lagen om statliga fartygsgarantier* (573/1972), lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/1973) och lagen om statsgarantier för tryggnad av basråvaruförsörjningen (651/1985).

4 §

Bolagets borgensverksamhet

Staten svarar för den borgen som bolaget beviljar och som avses i denna lag, om bolaget vid ett lagenligt förfarande konstateras vara insolvent och oförmöget att betala sina förbindelser när de förfaller till betalning.

7 §

Borgen för de lån som bolaget har upptagit

Statsrådet har rätt att utan att kräva motsäkerheter men annars på de villkor som statsrådet bestämmer ställa statlig propriëborgens som säkerhet för de inhemska och utländska lån som bolaget har upptagit och för att de villkor som har överenskommit i dem uppfylls. I detta syfte får lån samtidigt vara utestående till ett kapital på totalt högst 1,2 miljarder euro. Motvärdet av ett lån som har beviljats i en annan valuta än euro beräknas enligt den medelkurs som Europeiska centralbanken noterade för valutans i fråga vid den tidpunkt när borgen ställdes.

8 §

Statens förbindelser

Kapitalet av de krediter som avses i 3 och 4 § och som omfattas av den förbindelse som avses i 1 mom. 3 punkten får samtidigt vara utestående och kapitalet av borgen får samtidigt vara gällande till ett belopp av totalt högst 2,3 miljarder euro.

4 §

Bolagets borgensverksamhet

Staten svarar för den borgen som bolaget beviljar och som avses i denna lag.

7 §

Borgen för de lån som bolaget har upptagit

(upphävs)

8 §

Statens förbindelser

Kapitalet av de krediter som avses i 3 och 4 § och som omfattas av den förbindelse som avses i 1 mom. 3 punkten får samtidigt vara utestående och kapitalet av borgen får samtidigt vara gällande till ett belopp av sammanlagt högst 2,6 miljarder euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .
